

TRIBUNAL GHAL TALBIET ZGHAR

**GUDIKATUR
MARIA KARLSSON**

Seduta tat-30 ta' Novembru, 2007

Talba Numru. 1859/2004

Korporazzjoni Enemalta

vs

Joseph Vassallo u b'digriet tat-18 ta' Frar, 2005 it-Tribunal ordna il-kjamat in kawza id-Direttur tad-Dipartiment tax-Xogholijiet u b'digriet tal-5 ta' April, 2005 it-Tribunal ordna l-kjamat in kawza tal-Water Services Corporation

It-Tribunal,

Ra l-Avviz li permezz tieghu s-socjeta' attrici talbet hlas ta' elf, mitejn tlieta u sittin lira u tmintax-il centezmu (Lm 1,263.18), rapprezentanti danni kkagunati lil '*cables*' tal-korporazzjoni attrici li jinsabu fi Triq l-Imtarfa, Mtarfa fit-18 ta' Ottubru, 2003.

Kopja Informali ta' Sentenza

Bl-ispejjez u bl-imghax mid-data ta` l-incident sal-pagament effettiv kontra l-konvenut minn issa ngunt in subizzjoni.

Ra r-risposta sollevata mill-konvenut Joseph Vassallo illi solleva preliminarjament illi l-konvenut mhuwiex il-legittimu kuntradittur stante illi huwa kien qed jagixxi unikament bhala mpjegat fost diversi tat-Taqsima tad-Drenagg tad-Dipartiment tax-Xogholijiet.

Illi preliminarjament ukoll, in-nuqqas ta' integrita' tal-gudizzju stante illi l-konvenut ma hadimx wahdu fuq il-lant '*de quo agitur.*'

Fil-mertu, illi t-talbiet attrici huma nfondati fil-fatt u fid-dritt stante illi fit-18 ta' Ottubru, 2003, il-konvenut ma kkawza ebda danni lill-Korporazzjoni attrici kif minnha reklamati u ma jahti ghal ebda danni li talvolta setghu gew sofferti mill-Korporazzjoni attrici minnha reklamati u dan kif ser jigi ampjament ippruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawza.

Illi f'kull kaz id-danni reklamati mill-Korporazzjoni attrici huma eccessivi u ezagerati.

Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Illi b'digriet tat-18 ta' Frar, 2005, it-Tribunal ordna il-kjamat in kawza lid-Direttur tad-Dipartiment tax-Xogholijiet u b'digriet tal-5 ta' April, 2005, it-Tribunal ordna l-kjamat in kawza tal-Water Services Corporation.

Ra r-risposta sollevata mill-kjamat in kawza Direttur tad-Dipartiment tax-Xogholijiet fejn gie sollevat preliminarjament l-innamissibilita' tat-talba tal-Korporazzjoni attrici fil-konfront tal-kjamat in kawza u dana a tenur ta` l-artiklu 460 (1) tal-Kap 12.

Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost it-talbiet attrici diretti in konfront tal-kjamat in kawza Direttur tad-Dipartiment tax-Xogholijiet huma nfondati fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu michuda in konfront tal-kjamat in kawza, bl-ispejjez, stante illi ai termini ta` l-avviz legali 272 ta` l-

Kopja Informali ta' Sentenza

2003, il-manzjonijiet tad-dipartiment tad-drenagg ghaddeu minghand it-taqsimha tax-xogholijiet ghand il-Korporazzjoni ghas-servizzi ta' l-ilma u dana b'effett mill-1 ta' Ottubru, 2003.

Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Ra r-risposta tal-kjamat in kawza Korporazzjoni tas-Servizz ta' l-ilma fejn gie sollevat illi it-talbiet attrici huma nfondati fil-fatt u fid-dritt u ghalhekk ghandhom jigu michuda bl-ispejjez kontra l-istess Korporazzjoni attrici.

Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Ra u sema' x-xhieda ta' Mario Sultana, PS 1225 Mario Fenech, Joseph Vassallo, Joseph Bonnici, Anthony Saliba, Paul Dimech, Eddie Agius, Agnes Upton u Michael Upton.

Ra x-xhieda dokumentali kollha prezentati fl-atti kif ukoll l-atti kollha tal-kawza.

Sema' t-trattazzjoni tal-partijiet kollha.

Ikkunsidra.

Illi din il-kawza titratta dwar talba ta' flus lis-socjeta' attrici rapprezentanti allegati danni lil *cables* appartenenti lis-socjeta' attrici li nstabu fit-18 ta' Ottubru, 2003.

Skond ix-xhieda ta' PS 1225 Mario Fenech, *a tempo vergine* kien dahal rapport fl-ghassa tal-Pulizija tar-Rabat, fit-18 ta' Ottubru, 2003 minn Mario Sultana, Senior Technical Officer mal-Korporazzjoni attrici, li sab li l-kagun ta' qtugh ta' dawl il-gurnata ta' qabel kien minhabba probabbli dannu *f'cable* ta' l-elettriku li kien ghaddej taht l-art fi Triq Imtarfa, Mtarfa. L-istess xhud kien mar fuq il-post u ra illi l-imsemmi *cable* li kien jinsab fil-qiegh kellu ghafsa u qasma zghira. Dan il-*cable* kien taht nett. Fuqu kien hemm il-katusi tad-drenagg u fuq dawn il-katusi kien hemm il-katusi ta' l-ilma. Skond ir-rapport tal-Pulizija, Sultana kien sostna illi seta' oskula l-ilma ghal fuq il-*cable*

ta` l-elettriku li kienet maqrusa u biz-zmien zviluppat il-hsara li kkagunat il-qtugh ta` l-elettriku. Fir-rapport intqal illi l-hsara kienet iggarbet meta kienu saru xi xogholijiet fil-katusi tad-drenagg. Jidher ukoll illi kien sar xi xoghol privat min xi terzi persuni fl-istess inhawi fejn qieghed ikkonnetjat il-katusa tad-drenagg. Dawn ix-xogholijiet kienu allegatament saru xi xahar u nofs qabel u skond it-terzi persuni li huma l-konjugi Upton huma kienu qabdu lill-konvenut Joseph Vassallo biex jaghmlilhom dawn ix-xogholijiet. Fir-rapport PS 1225 xehed li kieku kien hemm cangatura li tifred il-cable minn mal-katusa ta' fuqha huwa kien jnizzel din l-informazzjoni fir-rapport.

Illi skond fatturi pprezentati mill-korporazzjoni attrici, d-danni telghu ghal Lm 1,263.18 l-ammont tat-talba.

Mario Sultana, impjegat mal-Korporazzjoni attrici, xehed illi fil-lejl tat-18 ta' Ottubru, 2003 kien seh xi qtugh tad-dawl fl-Imtarfa. Huwa kien mar fuq il-post fil-ghodu. Meta haffru sabu illi kien hemm katusa tad-drenagg u l-*cable* tal-korporazzjoni attrici u bejniethom ma kienx hemm ramel u cangatura li normalment jifred katusa ma` ohra. Deher ukoll illi kienet saret xi trinka ricentement. Huwa kien sar jaf bl-incident fit-18 ta' Ottubru, 2003. Huwa qal illi l-*cable* tal-korporazzjoni kien antik izda ma hemmx differenza bejn *cable* antik u gdid u huma jibdlu skond l-umditu' li tkun dahlet. Izda fil-kaz in kwistjoni jiftakar illi ma kienx hemm cangatura u l-katusi ta` l-ilma kienu 'tal-plastik' u sabu l-*cable* ta` l-elettriku mtaqqab. Bejn il-pajp ta` l-ilma u l-*cable* ta` l-elettriku kien hemm katusa tad-drenagg ezatt ghaddejja minnhom. Fl-esperjenza tieghu qal illi kien wisq probabbli illi min kien ghamel ix-xoghol qabel kien nehha c-cangatura. Qal ukoll illi l-katusa tad-drenagg kienet tal-plastik u ma kienx hemm cangatura fuq il-wicc.

Fix-xhieda tal-konjugi Upton dawn ikkonfermaw illi l-konvenut Vassallo kien ghamlilhom xi xoghol privat sabiex jigi konness is-sistema tad-drenagg tad-dar taghhom ma` dak tal-Gvern. Dawn ix-xogholijiet kienu saru xi xahar u nofs qabel il-qtugh tad-dawl. Huma qalu wkoll illi kien ntuza Jigger flimkien ma` ghodda ohra ta` l-idejn. Intqal

ukoll illi wara dawn il-haddiema kien hemm xi haddiema ohra li hadmu fl-istess post qabel il-qtugh tad-dawl fit-18 ta' Ottubru, 2003.

Skond ix-xhieda ta' Joseph Bonnici li huwa haddiem tad-drenagg mal-Gvern qal illi fis-Sajf ta' l-2003 kienu wehlulhom xi vireg fil-*main* tad-drenagg u kienu marru sabiex jaqlawhom. Dan ix-xoghol kien sar flimkien mal-konvenut Vassallo u Anthony Saliba, ikoll haddiema tad-drenagg mat-taqsima ta' l-Ilma. Huma kellhom jaqilghu t-triq sabiex jaqilghu xi vireg li kienu thallew zmien qabel. Huwa xehed illi meta hafu kienu wzaw fies u zappun u sabu katusa ta' l-ilma u ghaddew katusa tad-drenagg fuq il-*main* ta' l-ilma. Huma raw torba taht il-*main* ta' l-ilma u ma kienx hemm cangatura. Sostna wkoll illi ma kienx ra '*cables*' maqlughin. Ix-xhieda ta' Anthony Saliba kienet taqbel ma' dik ta' Bonnici precitat. Il-konvenut Joseph Vassallo jghid illi huwa flimkien ma' shabu ma ghamlux xogholijiet fit-18 ta' Ottubru, 2003. Ikkonferma dak li kien intqal minn Bonnici u Saliba u zied illi huma qalghu t-triq fit-22 ta' Awissu, 2003 sabiex jirkupraw xi vireg li kienu hallew fil-post. Huma kienu haffru bl-ingenji ta' l-idejn u ma rawx *cables* ta' l-elettriku u ma kienx hemm cangatura fuq il-*cables*. Zied jghid illi bejn il-pajp ta' l-ilma u l-*cable* suppost ikun hemm erba' pulzieri ramel u cangatura u dawn ma kienux hemm. Qal ukoll illi xi tlett xhur qabel kienu hadmu tal-Water Works u meta ra l-*cables* li kienu qalghu tal-Water Works, il-*cables* kienu mmermin u kellhom 'l fuq minn mitt sena.

Paul Dimech ikkonferma illi x-xogholijiet tad-drenagg kienu saru fl-Imtarfa urgentement flimkien ma' Vassallo u Bonnici u tielet persuna. Huma kienu haffru bil-fies u zappun.

It-Tribunal huwa konvint illi l-qtugh tad-dawl fit-18 ta' Ottubru, 2003 hija konsegwenza ta' hsara fil-*cable* li ggarbet biz-zmien. Kif spjega tajjeb ix-xhud Mario Sultana, Technical Officer mal-korporazzjoni attrici l-*cable* garbet ghafsa u li biz-zmien trabba l-umditu' kkawza l-qtugh tad-dawl. Izda t-Tribunal, huwa konvint illi din l-ghafsa ma ggarbitx wehedha. Din l-ghafsa fil-*cable* ghamilha xi hadd.

Mix-xhieda jidher illi normalment bejn katusa u ohra jkun hemm ir-ramel u cangatura sabiex tifred katusa minn ohra. Jidher illi mat-thaffir meta giet spezzjonata l-hsara nstabet cangatura bejn il-katusi izda fejn kien hemm l-ghafsa, cangatura ma kienx hemm.

Jidher illi qabel il-qtugh tad-dawl li sehh fit-18 ta' Ottubru, 2003, fl-inhawi fejn instabet il-hsara, kienu hadmu il-konvenut flimkien ma` nies ohra fuq xoghol privat kif ukoll fuq xoghol dipartimentali tat-Taqsima tax-Xogholijiet izda f'zminijiet diversi. Jinghad ukoll illi kien hemm xi haddiema tas-servizzi ta` l-ilma ukoll xi xhur qabel li ggarbet il-hsara.

Fil-fehma tat-Tribunal jidher illi l-hsarat saru meta giet msewwija l-katusa tad-drenagg jew il-katusa ta` l-ilma. Ix-xogholijiet privati saru f'it jew wisq fl-istess zminijiet izda jidher illi l-ahhar persuna li hadmet fl-inhawi kien fil-fatt il-konvenut flimkien ma` nies ohra fuq xoghol dipartimentali. Huwa xehed illi meta fethu t-trinka ma kienux raw cangatura bejn il-katusi u 'raw illi ta' qabilhom ma kienux hallew ix-xoghol kif suppost'. Dan ix-xoghol kien sar wara li kien sehh x-xoghol privat tal-konjugi Upton.

F'din it-tip ta' kawza, it-Tribunal ghandu jibbaza ruhu fuq il-kredibilita' tax-xhieda prodotti.

Fit-22 ta' Awissu, 2003 kien sar xi xoghol mid-dipartiment tad-drenagg sabiex jinqalghu xi vireg li kienu wehlu fil-*main* tad-drenagg. Skond ix-xhieda tal-konvenut Vassallo meta fit-22 ta' Awissu, 2003 kienu hafnu fl-inhawi ta` l-incident kienu mmarkaw '... il-pajp ta` l-ilma, cables tad-dawl ma rajniex. Ma kienx hemm cangatura fuq il-cables peress illi kienu qalghuha tal-Water Works.' Jidher illi x-xhud kien konvint illi kienu tal-Water Works li qalghu c-cangatura.

Mix-xhieda tal-konjugi Upton, jidher li x-xoghol privat kien ghamlu l-konvenut xi xahar u nofs qabel sehh l-incident izda warajh kienu haddmu xi nies ohra.

Illi meta saru x-xogholijiet tad-drenagg fit-22 ta' Awissu, 2003 *a tempo vergine*, l-konvenut Vassallo kien stqarr lill-

Pulizija illi hu u shabu kienu gew kummissjonati jaghmlu xi xogholijiet u li meta hafnu t-trinka sabu li ma kienx hemm cangatura fuq il-*cable* tal-korporazzjoni attrici stqarr ukoll illi hu ma kienx ikkawza xi danni fil-*cable* ta' l-elettriku.

It-Tribunal huwa konvint illi hsarat fil-*cable* tal-Korporazzjoni ta' l-Enemalta sehew meta kienu qieghdin jahdmu n-nies tad-Dipartiment tax-Xogholijiet peress illi jirrizulta illi bejn il-katusa tad-drenagg u l-*cables* ma kienx hemm cangatura. Facilment f'dawn ic-cirkostanzi, jista' jintlaqa' l-*cable*. Hija wara kollox ir-responsabbilita' ta' min qed jahdem fil-post illi jiehu l-prekawzjonijiet necessarji sabiex ma ssirx hsara u jekk xi haddiema jidhrilhom illi hemm xi xoghol li mhux qieghed sew dan ghandu jingieb ghal l-attenzjoni ta' min hemm fuqhom. Wara kollox hemm xi raguni ghalfejn *gang* ta' haddiema ikollu s-*supervisor* li jiehu hsieb x'qed jigri. Sabiex ix-xoghol isir sewwa, jekk dawn il-haddiema raw illi ma kienx hemm cangatura kellhom jigbdu l-attenzjoni lil ta' fuqhom.

It-Tribunal huwa konvint illi ghalkemm saru xi xogholijiet privati mill-konvenut xi ftit xhur qabel u ghalkemm il-konvenut ipprova jinnega dan il-fatt, it-Tribunal jidhirli li l-hsarat ma sarux meta kien qed isir ix-xoghol privat. Peress illi sussegwentement regghu saru xi xogholijiet fl-istess inhawi sabiex johorgu l-vireg li kienu thallew fil-post. Dan skond ix-xhieda tas-Sinjura Upton, li skond it-Tribunal hija xhud kredibbli.

Ghaldaqstant, it-Tribunal huwa konvint illi l-hsarat iggarbu meta l-haddiema tad-dipartiment tax-Xogholijiet kienu qieghdin jahdmu fuq xoghol ufficjali sabiex jaqilghu l-vireg li kienu thallew fil-*mains*.

It-Tribunal huwa konvint illi Vassallo kien qed jagixxi unikament bhala impjegat fost diversi tat-taqsimi tad-drenagg tad-Dipartiment tax-Xogholijiet u ghalkemm l-ghafsa fil-*cables* iggarbet qabel li l-mansjonijiet tad-dipartiment tad-drenagg ghaddew minghand it-Taqsimi tax-Xogholijiet ghand il-Korporazzjoni ghas-Servizzi ta' l-Ilma, l-hsarat instabu fit-18 ta' Ottubru, 2003 u ghalhekk il-

kjamat in kawza Direttur tad-Dipartiment tax-Xogholijiet ghandu jigi liberat mill-osservanza tal-Gudizzju.

Ghal dawn il-motivi

Jirrespingi l-eccezzjonijiet tal-konvenut Vassallo peress illi gie pruvat li kien sar xi xoghol privat fejn iggarrbet il-hsara u illi ghalkemm id-danni nstabu fit-18 ta' Ottubru, 2003 ma jfissirx illi l-hsarat kellhom isiru dik il-gurnata stess izda ma jsibux responsabbli ghad-danni personalment.

Jirrespingi l-ewwel eccezzjoni tal-kjamat in kawza Dipartiment tax-Xogholijiet dwar l-inammissibilita' tat-talba tal-Korporazzjoni attrici a tenur ta' l-Artiklu 460 tal-Kap. 12 u dana a bazi ta' gurisprudenza li stabbiliet illi l-Artiklu 460 tal-Kap. 12 ma japplikax fil-kaz tal-kjamat in kawza.

Jakkolji t-tieni eccezzjoni ta' l-istess kjamat in kawza illi l-hsarat sehew wara 1 ta' Ottubru, 2003 u ghalhekk jekk kemm-il darba jinstab xi htija attribwibbli lid-Direttur tad-Dipartiment tax-Xogholijiet d-danni ghandhom jigu nkolpati lill-Korporazzjoni ghas-Servizzi ta' l-Ilma. Ghalhekk il-kjamat in kawza Direttur, tad-Dipartiment tax-Xogholijiet huwa liberat mill-osservanza tal-Gudizzju.

Takkolji l-eccezzjonijiet tal-kjamat in kawza l-Korporazzjoni tas-Servizzi ta' l-Ilma kif dedotti izda minhabba li l-mansjonijiet tad-dipartiment tad-drenagg ghaddew minghand it-Taqsima tax-Xogholijiet ghand il-Korporazzjoni ghas-Servizzi ta' l-Ilma u l-hsarat instabu fit-18 ta' Ottubru, 2003 jattribwixxu r-responsabbilita' ghad-danni lill-kjamat in kawza, l-Korporazzjoni tas-Servizz ta' l-Ilma.

Tilqa' invece t-talbiet tal-korporazzjoni attrici fil-konfront tal-kjamat in kawza Korporazzjoni ghas-Servizz ta' l-Ilma billi jiddikjarah responsabbli ghall-event dannuz subit mill-Korporazzjoni attrici minhabba ommissjoni kolpuza tad-dover.

Tilqa' ghalhekk it-talba billi tillikwida d-danni hekk subiti mill-korporazzjoni attrici u liema danni nstabu fit-18 ta' Ottubru, 2003 fl-ammont ta' hlas ta' elf, mitejn, tlieta u

Kopja Informali ta' Sentenza

sittin lira u tmintax-il centezmu (Lm 1,263.18) u tikkundanna lill-Korporazzjoni tas-Servizz ta` l-Ilma għall-hlas ta` l-ammont hekk likwidat bl-imghax mit-18 ta' Ottubru, 2003.

Spejjez a karigu tal-konvenut terz għal Joseph Vassallo u zewg terzi għal-kjamat in kawza Korporazzjoni tas-Servizz ta` l-Ilma.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----